

Ämnesdidaktisk workshop

202X-XX-XX kl. XX.00–XX.30 via <https://du-se.zoom.us/j/XXXXXXXXXXXXXX>

Tema: Grannspråksdidaktik

Innehåll

Denna ämnesdidaktiska workshop består av ett digitalt möte med en grupp lärarstuderande vid ett norskt lärosäte, se <https://www.XXX.no/>. Målet med mötet är att utbyta erfarenheter kring grannspråksdidaktik och diskutera grannspråkens roll i norsk- respektive svenskundervisningen. Workshopen stöttar arbetet med flera områden inom delkursen Språklig variation och förändring.

De norska samtalsdeltagarna läser till grundlärare med inriktning mot åldersgruppen 6–13 år (d.v.s. i svenska systemet klass F–6, i norska systemet klass 1–7). De kommer att fråga er om synpunkter på undervisningsmaterial och arbetssätt för yngre elever som kan bygga upp en god förståelse inför senare skolor. Var beredda att diskutera hur man skapar progression genom hela skoltiden när det gäller kunskaper i grannspråken.

Ni som har inriktning mot äldre elever ska ta hjälp av norrmännen för att diskutera hur kunskaper om de olika nordiska ländernas språksituation kan gynna svenskundervisningen.

Förberedelser

Se kortföreläsningen om strategier i interskandinaviska samtal.

Bekanta dig också med litteratur, föreläsningar och övningsmaterial till de två seminarierna om grannspråk som följer senare i kursen som ni läser.

Viktigt att känna till är att Norge har två officiella skriftspråk, bokmål och nynorsk. Skolelever väljer den ena skriftspråkstandarden som hovedmål/hovudmål och lär sig först att läsa och skriva enligt denna, men ska från och med högstadiet också tillägna sig den andra skriftspråksstandarden som sidemål. Dessutom har dialekter högre status och används betydligt mer i offentligt tal i Norge än i Sverige.

Förbered dig på en diskussion om den norska språksituationen.

- Läs som introduktion den lilla notisen om jamstillingsvedtaket på <https://www.sprakradet.no/Vi-og-vart/hva-skjer/Aktuelt-ord/jamstillingsvedtaket/>
- Ta en översiktlig titt på nynorskkursen för gymnasieelever på <https://ndla.no/nb/sub->

[ject:1:605d33e0-1695-4540-9255-fc5e612e996f/topic:78ee39df-ab79-4bc6-aeaf-c15cd-4d230a1/topic:1:fea45384-383d-440a-bed9-95abf6c11aaa](https://www.nordisknetværkforbrosprogsdidaktik.dk/ject:1:605d33e0-1695-4540-9255-fc5e612e996f/topic:78ee39df-ab79-4bc6-aeaf-c15cd-4d230a1/topic:1:fea45384-383d-440a-bed9-95abf6c11aaa)

- Vad är dina spontana reaktioner på materialet?
- Sök på nätet fram minst två debattartiklar som behandlar policyn om sidemål utifrån motsatta ståndpunkter. Du kan till exempel använda sökorden sidemål och debatt. Förbered dig på att kunna sammanfatta artiklarna vid seminariet.
- Fundera över hur kunskaper om Norges språksituation kan ge svenska elever djupare perspektiv på språkliga system, språklig variation, språkattityder och språkpolitik. Tänk på förhållandet mellan tal och skrift, dialekt och standard, språk och makt.
- Formulera minst tre frågor till dina norska samtalspartners som kan ge dig mer underlag för undervisning av och diskussioner med dina framtida elever.

Genomförande

Era ordinarie lärare kommer att kolla i träffen. Efter en kort gemensam introduktion delas deltagarna in i breakout rooms med vardera två norska och två-tre svenska deltagare. Samtalet i breakout rooms beräknas pågå under en timme, med en paus på cirka 10 minuter kring mitten av samtalet. Efter en timme återsamlas alla deltagare för en kort gemensam avslutning.

I varje breakout room utses en ordförande som ansvarar för

- att både de norska och de svenska deltagarnas förberedda frågor får utrymme inom den avsatta tiden
- att alla i gruppen kommer till tals
- att, utifall deltagarnas förberedda samtalsämnen skulle bli uttömda, initiera en diskussion kring följande frågor:
 - I vilken utsträckning existerar en nordisk gemenskap baserad på ekonomi, politik, historia och kultur – något som skulle kunna sammanfattas som en nordisk identitet?
 - Om det finns en nordisk identitet, är den i så fall beroende av att vi har en nordisk språkgemenskap?
 - Vilka argument för grannspråksundervisning finner du mest relevanta?
 - Vad är speciellt med grannspråskommunikation jämfört med annan kommunikation på flera språk? Vad är speciellt med grannspråksundervisning jämfört med undervisning i modersmålet respektive undervisning i främmande språk?
 - Vilka faktorer tror du är mest avgörande för grannspråksförståelse, och vilka av dessa

tillgodoses i gällande styrdokument för grundskolan/gymnasieskolan? Är det rätt val?
Saknar du något?

Redovisning

Ni kommer bara att behöva sammanfatta någon enstaka slutsats av de norsk-svenska gruppsamtalen under själva workshopen. Däremot ska ni föra anteckningar under träffen så att ni kan rapportera om olika aspekter av samtalet i samband med seminarier senare under delkurs XX:

Seminarium 7: Redovisa dina viktigaste nya insikter om Norges språksituation och hur kunskaper om denna kan utnyttjas i undervisningen i ämnet svenska.

Seminarium Y: Redovisa kommunikativa strategier som kommit till användning under samtalet. Försök att kategorisera de eventuella svårigheter att förstå varandra som ni upplevde under samtalet. Berätta hur ni löste dem och sammanfatta upplevelsen av det norsk-svenska samtalet.

Seminarium Z: Under seminariet kommer vi att arbeta praktiskt utifrån styrdokumentens formuleringar kring språksociologi, språkhistoria, minoritetsspråk och grannspråk och ni kommer att få möjlighet att planera ett undervisningsmoment för en fiktiv elevgrupp. Hur kan ni använda era kunskaper och erfarenheter från språkutbytet i planeringen? Hur kan språkmöten, i olika form, bli inslag i undervisningen och vad kan sådana utbyten (muntliga och skriftliga) bidra med?